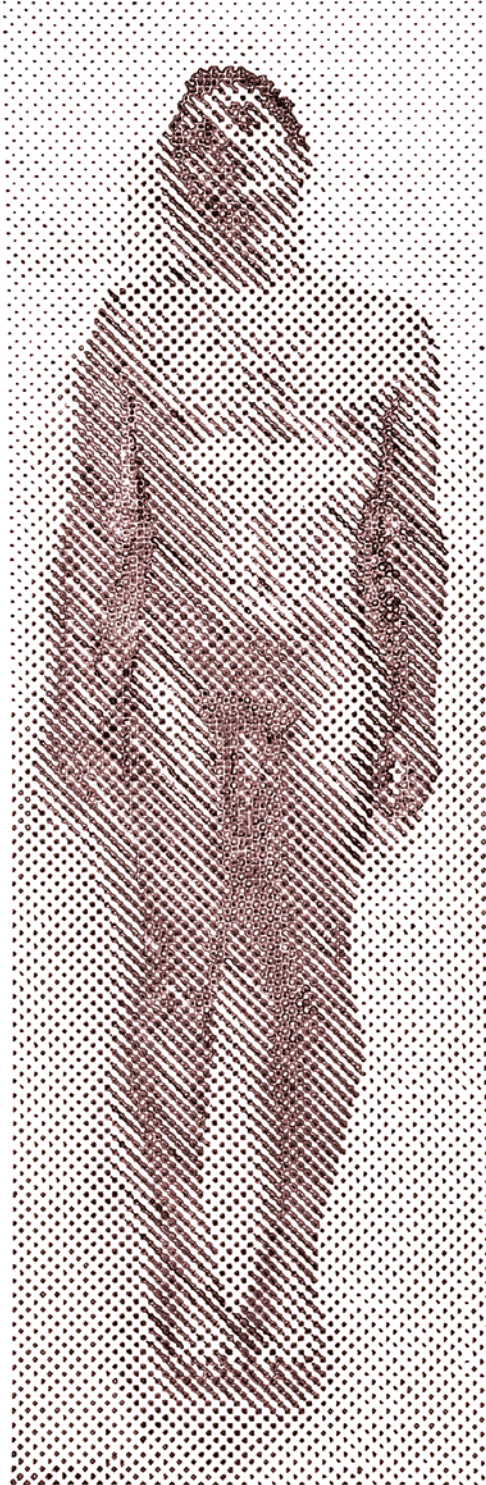

Blood selfie

Naar verluidt werd het woord 'selfie' voor het eerst gebruikt in september 2002 op een Australisch onlineforum door iemand die zijn excuses aanbood voor het plaatsen van een onscherpe foto van zichzelf: "And sorry about the focus, it was a selfie". Het maken van een zelfportret met een smartphone, webcam of digitale camera werd in eerste instantie een hit onder jongeren. Inmiddels heeft de hype iedereen bereikt en maken zelfs presidenten, astronauten en de paus selfies om die vervolgens op de sociale media te plaatsen. Met zijn werk 'Ghost in the Machine', een zelfportret gemaakt van zijn eigen bloed, reageert de Amerikaanse kunstenaar Ted Lawson (1970) op deze ontwikkeling. Hoewel het niet om een zelfgemaakte foto van zichzelf gaat, typeert Lawson het werk toch als een selfie. Het kan beschouwd worden als kritiek op het grenzeloze narcisme dat volgens hem inherent is aan de selfie-cultuur.

De kunstenaar kwam op het idee om zijn naaktportret levensgroot in bloed uit te beelden bij de voorbereiding van zijn solotentoonstelling in 2014 bij de Joseph Gross Gallery in New York, de stad waar hij ook woont en werkt. In eerste instantie was hij helemaal niet van plan om zijn eigen bloed te gebruiken voor een kunstwerk. Het kwam voort uit een van zijn doorlopende onderzoeken naar de toepassingsmogelijkheden van nieuwe technologieën en technieken voor zijn kunstwerken. In die tijd was hij de mogelijkheden aan het onderzoeken van een 'Computer Numerically Controlled' (CNC) freesmachine, een machine met een numerieke, computergestuurde besturingstechniek. Vooraf geprogrammeerde ontwerpen in code taal worden door de machine met eindeloze precisie uitgevoerd. In een van zijn experimenten bond hij een pen aan de robotarm van de CNC-machine om te zien of hij er een maan mee kon tekenen. Het bleek heel goed te gaan en dat bracht hem op het idee om in plaats van traditionele inkt zijn eigen bloed

Ted Lawson
Ghost in the Machine, 2014
 Bloed op papier, 122 x 244 cm
www.tedlawson.com, download, juni 2016

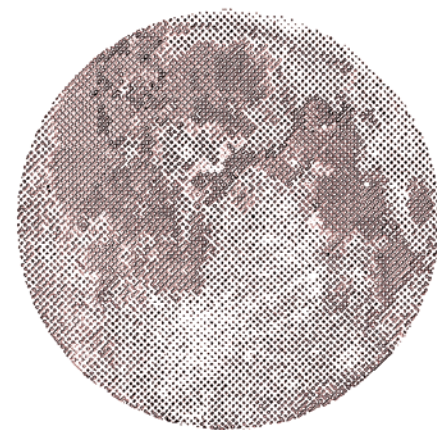
te gebruiken bij een serie werken waaronder 'Blood Moon' en 'Ghost in the Machine'. Hij beschouwde het als logische stap in het proces en zag het ook als een kans om met zijn zelfportret de, in zijn ogen, doorgeslagen selfie-cultuur ter discussie te stellen.

Om zijn bloedeigen, ultieme selfie te creëren, maakte hij allereerst een naaktfoto van zichzelf. Met behulp van de grafische ontwerp-programma's Illustrator en Rhino zette hij de foto om in codetaal die de CNC-machine kon lezen. Vervolgens liet hij zich via een infuus in zijn arm aan de machine koppelen en liet het bloed via de infuusslang, op dezelfde wijze als normaal met inkt zou gebeuren, in de machine stromen. De machine produceerde patroontjes van bloed en zo ontstond er een gepixelde versie van Lawsons originele foto. In totaal duurde het maken van de tekening ongeveer drie uur, maar om het gewenste resultaat te krijgen gingen er weken van programmeren en andere voorbereiding aan vooraf. Zo ervoer hij dat het werken met bloed, net als met andere vloeistoffen, niet zo eenvoudig is. Op papier heeft het de neiging te vervloeien en vlekken te veroorzaken. Om dat tegen te gaan construeerde hij een uitbalancerende platte tafel en gebruikte hij een vacuümzuiger om het papier zo strak mogelijk op de tafel te fixeren. Op deze manier werd het bloed egaal verdeeld over het papier en ontstonden er geen klodders of vlekken. Na afloop van het tekenproces behandelde hij het werk met een acrylvernis zodat de kleur en textuur van bloed goed behouden zouden blijven.

De totale hoeveelheid bloed die werd afgenomen is niet bekend maar volgens hem was het minder dan de halve liter die normaal bij bloeddonatie wordt afgegeven. In het begin vond Lawson het een naar idee om met zijn eigen bloed te werken, maar na verloop van tijd wende hij eraan en begon hij het als een alternatief soort inkt te zien en als een geweldig medium om mee te werken. Hij beschouwt 'Ghost in the Machine' en 'Blood Moon' nadrukkelijk als tekeningen en niet als (computer)prints. Ieder afgedrukt werk is uniek doordat er tijdens het maakproces

bedoelde of toevallige gebeurtenissen (zoals onregelmatige toevoer van bloed of uitwerking ervan op papier) van invloed zijn geweest op het resultaat buiten de programmering om. Het creëren van organische en tegelijkertijd technologische werken met menselijke kenmerken zijn typerend voor Lawsons oeuvre. Zijn beelden en tekeningen balanceren vaak tussen computerprogrammering en beeldende kunst. Hij verkent in zijn werk de momenten waarop een menselijke fout in het proces zijn stempel op gemechaniseerde perfectie drukt. Hij wil met zijn kunst laten zien hoe sterk mensen verbonden zijn met de voortschrijdende technologie, zich erdoor laten beïnvloeden en daarbij aantonen dat het een belangrijk deel uitmaakt van het dagelijks leven.

Het maken van selfies is daar een sprekend voorbeeld van. Door de toevoeging van een camerafunctie op de mobiele telefoon en de ontwikkeling van sociale media werd het voor iedereen heel makkelijk om een foto van zichzelf te maken en meteen de wereld in te zenden om aandacht voor zichzelf te vragen. Tot de uitvinding van de fotografie was het demonstreren van meesterschap en zelfonthulling de belangrijkste reden voor kunstenaars om een zelfportret te maken. Het genre ontwikkelde zich in de loop der tijd en evolueerde steeds meer naar zelfopvoering en zelfpresentatie. In het huidige selfie-tijdperk met de camera altijd bij de hand en de oneindige digitale mogelijkheden is de intimiteit van een zelfportret in besloten sfeer verdwenen om plaats te maken voor vrij toegankelijke openbaarheid met ongekennde reikwijdte. En daar heeft Ted Lawson op ingenieuze wijze gebruik van gemaakt. Door zijn kunstwerk nadrukkelijk een selfie te noemen in plaats van een zelfportret en het hele maakproces vast te leggen op video en foto's heeft hij een uitgelezen mogelijkheid gecreëerd een zo'n groot mogelijk publiek te bereiken. Nadat hij een video van 'Ghost in the Machine' alias 'Blood Robot Selfie' online had gezet, werd het al snel opgepikt en op internet gedeeld door grote nieuwssites zoals de Huffington Post, Juxtapoz Magazine en CNN. Een virale hit was geboren.

Ted Lawson
Blood Moon, 2014
 Bloed op papier, 145 x 145 cm
www.tedlawson.com, download, juni 2016

Referenties

- Video 'Ghost in the Machine' te bekijken op website kunstenaar: www.tedlawson.com/reviews-press.
- Liz Stinson, This artist had a robot print his selfie with ink 'made from his own blood', *Wired Magazine*, 2014
- Priscilla Frank, 'And here is the selfie made out of blood you've (maybe) been waiting for', *Huffington Post*, 2014
- Nina Azzarello, Designboom, 'Robotic blood printer draws Ted Lawson's nude self-portrait', *Newsletter 428,187*, 2014
- Dezeen magazine*, 'Ted Lawson uses his own blood to print a self-portrait with a CNC-machine', 2014